

Doepak

DuPAK DoEPAK POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUIELKRANT NUMMER 0 DoEPAK DuPAK

Een *dupák* (spreek uit: *doepak*) is een stang- en trucpop. Het nummer met de *dupák* wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de *Dood van Pierlala* in de poppenkast. *Pierlala* is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de *dupák* wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van *Pierlala*'s hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en inkrimpen van de *dupák* razendsnel en met veel rumoer. *Dupák* betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de *dupák* hangt, gaat door de kop en het lijf heen en zit vast aan de houten heup. Het gat in de kop is iets wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de *dupák* is een touw vastgemaakt. De touwtjes gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhoutje. Door dit houtje op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lappen lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de *dupák* ook om zijn as draaien; daarbij zwieren zijn armen wijd uit.

Doepak

In **DoEPAK** komen bijzondere theatervormen aan bod, voorbij de grenzen van de eigen fantasie! *Doepak* omvat een 'krant' en een 'krabbel'.

De naam 'Doepak' is de fonetische weergave van het Tsjechische woord *dupák*. De *Kruimelkrant* is een vrolijk, leerzaam, leuk en veelkleurig vouwblad. De *Kruimelkrantkrabbel* geeft de gelegenheid tot de activiteit *Zelf eens proberen?*

Doepak wil de ontplooiing en creativiteit van kinderen en belangstellenden bevorderen door hen in aanraking te brengen met diverse kunstuitingen op het gebied van het (volks)-poppentheater, zodat ze die beter begrijpen en leren waarderen.

✂ Zelf eens proberen? *Omkeerprent*: goed- of slechtgemust? Bekijk de man en de vrouw goed. Het paar kijkt elkaar knorrig aan. Hoe is hun stemming als je het papier omkeert? Ze zijn in het *Poppenspe(e)lmuseum* geweest! Applaus!

Onderwerpen

Een *dupák*figuur beweegt zich stampend over een poppentoneel, springt van de hak op de tak door poppentheater. Zoals een *dupák* en kort wordt, zo komen in poppentheateronderwerpen spreidt de *dupák* bij het rondwijd uit, *Doepak* omhelst met vragen, antwoorden, tips en doe-het-zelfactiviteiten het internationale poppenspel.

als *stangpop* sprongsgewijs en Zowel de krant als de krabbel de wonderwereld van het tijdens zijn optreden lang *Doepak* grote en kleine speels aan de orde. zwieren zijn armen tekstblokjes, plaatjes,

Eenmanspoppentheater ...

is een *theatertje* of een *poppenkast* waarin één *poppenspeler* optreedt en zelf alles regelt. Dit in tegenstelling tot (*poppen*)*theatergezelschappen*, die uit meerdere personen bestaan. De directeur of zakelijk leider, decorbouwers en toneeltechnici (zoals belichters, geluidstechnici en de toneelmeester), de kostuum- en figurenontwerpers en -makers, muzikanten, een souffleur, de auteur (toneel- en scenarioschrijver) van het repertoire, een dramaturg en uiteraard de regisseur en de *acteurs*: zij maken allen deel uit van een ensemble.

Door middel van een *multimediapresentatie* in het *Poppenspe(e)lmuseum* kun je ontdekken wat er allemaal aan de orde komt in een volkspoppentheateroptreden. Je ontmoet *acteurs* van stof, leer en hout, zoals de oud-Hollandse *Jan Klaassen* en *Katrijn*, en hun Franse neven *Guignol* en *Polichinelle* (spreek uit: *gienjol*, met de g van 'goal', en *poliesjienej*). Ze komen tot leven in hun strijd tegen hun tegenstanders: het *monster*, de *duivel*, de *Dood* en de *diender*. Ook zijn hun onafscheidelijke *slagattributen* te zien en te horen, zoals de *koekenpan* en de *knuppel*.

Via een aanraakscherm kom je al spelenderwijs in contact met de diverse *poppenspeltechnieken* en -soorten.

Pakken en doen

PAK en **DoE**: deze twee werkwoordsvormen sporen je in twee tekstblokjes in de *Kruimelkrant* aan tot zelfwerkzaamheid. In *Doepak* verwijzen we naar de informatieve *websites* van het museum en het daarop te vinden *poppentheater-abc*, met bijna vierhonderd lemma's over het poppen-, figuren- en objecttheater.

Doepak verwijst vaak naar het *Poppenspe(e)lmuseum-informatie- en -kenniscentrum*, waaronder een internationale *bibliotheek* met meer dan zeventuizend boektitels, en het *tijdschriften- en knipselarchief*.

Op www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl vind je nog meer informatie over het boekenbestand.

In *Doepak* wordt eveneens de subsite van het museum op www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 onder de aandacht gebracht. Op deze site zijn ongeveer vierduizend foto's, affiches, prenten en andere afbeeldingen te raadplegen. Via www.poppenspelmuseum.nl/ onderwijs is het mogelijk een interactief *speurspel* te maken.

Geef in het museumgastenboek op de site www.poppenspelmuseum.nl/ je mening over onze activiteiten. Als dank voor je reactie ontvang je een *Poppenspe(e)lpresentje*.

Acrostichon

Elke letter uit het woord 'Doepak' wordt in de *Kruimelkrant* als eerste letter gebruikt van een besproken woord/lemma, in de vorm van een zogenoemd *acrostichon*. Dat is een letterwoord waarvan de eerste letter van bepaalde woorden in een document, een woord, naam of zinsnede vormen: in dit geval het woord 'Doepak'. De zes tekstblokjes hebben steeds een eigen kleur. Namen, woorden en uitdrukkingen die in het poppentheater-abc zijn opgenomen, worden *cursief* aangegeven. Als de uitspraak van namen niet geheel duidelijk is, worden ze in *Doepak* fonetisch weergegeven.

In elk nummer van de *Kruimelkrant* komen een of twee (opzoek)vragen voor. Zoek eens in het *abc* – dat je kunt vinden via het boekenplaatje en een klik op het pamfleticoontje op www.poppenspelmuseum.nl – naar de naam van een flinke optater die de *Voddebalen* uit het Antwerpse *poesjenellenspel* aan hun tegenstanders verkopen.

Wat is het juiste antwoord?
* *akketatje*, een opdoffer;
* *cempala*, een hamertje.

Poppenspe(e)lmuseum: poppentheater-abc

Kortingsbon en winkel

Met een *kortingsbon* in *Doepak* en op de websites kun je het museum op woensdag, zaterdag of zondag (nog) een keer voordelig bezoeken. *Poppenspe(e)lgezelschapsspellen*, documentatie, boeken, briefkaarten, posters, stickers, papieren theatertjes, lesbrieven en ander educatief drukwerk zijn in de *museumwinkel* verkrijgbaar.

Poppenspe(e)lmuseum ©

Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel.: +31(0)578 - 63 13 29 Fax: +31(0)578 - 56 06 21
www.poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl info@poppenspelmuseum.nl

DoEPAK-oplossingen

* Het juiste antwoord: *akketatje*.